

สรุปผลการวิเคราะห์ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีมูรณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 1.1 จำนวนนักเรียน จำนวนครู และเนื้อที่ของโรงเรียน
 - 1.2 การกระจายของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ในด้านระยะทางและเวลา
2. เพื่อหาเกณฑ์ที่เหมาะสมในการกำหนดสถานที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตราชบุรีมูรณะ เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน และระยะห่างจากโรงเรียนถึงที่พักอาศัยของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตราชบุรีมูรณะ กรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มนักเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตราชบุรีมูรณะ กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เอกสาร หนังสือ แผนที่ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสำรวจ 2 ฉบับคือ แบบสำรวจฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจการกระจายของนักเรียน และแบบสำรวจฉบับที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสำรวจสภาพปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีมูรณะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่ตั้งของโรงเรียน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจทั้งสองฉบับไปพบกับครูใหญ่ และนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบูรณะ แต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง และหลังจากนั้นเป็นเวลา 7 วัน ผู้วิจัยได้ไปรับแบบสำรวจกลับคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสำรวจจากเด็กชั้นจำนวนดังนี้ แบบสำรวจสำหรับผู้บริหาร จำนวน 32 ฉบับ (ร้อยละ 100) และแบบสำรวจจากนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 739 ฉบับ (ร้อยละ 99.32)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์การกระจายของนักเรียนในค่านระยะทางและเวลาที่นักเรียนใช้ในการเดินทางจากที่พักอาศัยมายังโรงเรียน รวมทั้งวิธีที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ สำหรับตอนที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารในค่านระยะทางและเวลาที่เหมาะสมที่นักเรียนใช้ในการเดินทางจากที่พักอาศัยมายังโรงเรียน และสภาพทางการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบูรณะ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ส่วนตอนที่ 3 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 นำเอาค่าที่ได้จากระยะทางและเวลาของนักเรียนและผู้บริหารมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อให้ได้เกณฑ์ระยะทางที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดระยะห่างของที่พักอาศัยของนักเรียนมายังโรงเรียน ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยหาค่าหาค่าเฉลี่ยของรูปหกเหลี่ยม ซึ่งจะใช้รัศมีนี้เป็นเกณฑ์กำหนดระยะห่างจากที่พักอาศัยของนักเรียนมายังโรงเรียนโดยใช้สูตร $E = 2.598r^2 a$ และ ส่วนที่ 3 ผู้วิจัยใช้แผนที่เขตราชบุรีบูรณะ มาตราส่วน 1 : 12,000 เพื่อนำมาทำ Do๓ Map ของที่พักอาศัยของนักเรียน แล้วหาค่าหาค่าเฉลี่ยของวงกลมที่ครอบคลุมจุดที่พักอาศัยของนักเรียน ประมาณ 65 % และใช้

วิธีนี้แบ่ง เป็นเกณฑ์กำหนดระยะทางจากที่พักอาศัยของนักเรียนมายังโรงเรียน แล้วนำเอาค่าที่ได้จากทั้ง 3 ส่วน มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้ผู้วิจัยจะใช้เป็นเกณฑ์กำหนดเขตโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอที่จะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับวิธีเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า วิธีที่นักเรียนใช้มากที่สุดคือวิธีเดินเท้า รองลงไปคือ รถประจำทาง และที่น้อยที่สุดคือ รถรับจ้าง

วิธีเดินทางโดยเท้า มีนักเรียนเดินทางโดยเท้ามากที่สุด (ร้อยละ 100) อยู่ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรางจาก กับ โรงเรียนรัตนะจินะอุทิศ รองลงไปคือ โรงเรียนวัดสามัคคีบำรุง และ โรงเรียนวัดสน มีนักเรียนเดินทางโดยเท้าร้อยละ 92.86 และ 90.32 ตามลำดับ โรงเรียนที่มีนักเรียนเดินทางโดยเท้าน้อยที่สุดคือ โรงเรียนนาหลวง ซึ่งมีนักเรียนเดินเท้าเพียงร้อยละ 28.78

วิธีเดินทางโดยรถประจำทาง มีนักเรียนที่เดินทางโดยรถประจำทางมากที่สุดคือ โรงเรียนนาหลวง ร้อยละ 69.7 รองลงมาคือโรงเรียนวัดบางปะกอก ร้อยละ 41.41 และนักเรียนที่ใช้รถประจำทางน้อยที่สุดคือ นักเรียนโรงเรียนสามัคคีบำรุง ร้อยละ 3.57

วิธีเดินทางโดยเรือ มีนักเรียนที่เดินทางโดยเรือมากที่สุดคือ นักเรียนโรงเรียนรางราชพฤกษ์ ร้อยละ 63.33 ที่รองลงมาคือ โรงเรียนบางมด ร้อยละ 55 และนักเรียนที่เดินทางโดยเรื่อน้อยที่สุดคือ นักเรียนโรงเรียนวัดบางปะกอก ร้อยละ 1.56

วิธีที่นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนน้อยที่สุดคือ เดินทางโดยรถรับจ้าง มีเพียงโรงเรียนเดียวคือ นักเรียนโรงเรียนวัดแจรงร้อน คิดเป็นร้อยละ 5.88

สรุป จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนใช้วิธีเดินทางมาโรงเรียนโดย
 เท้ามากที่สุด รองลงมาคือโดยรถประจำทาง เรือ และที่น้อยที่สุดคือ รถรับจ้าง

2. เกี่ยวกับเรื่องเวลาที่นักเรียนใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน จากตาราง
 ที่ 8 ช่องที่ 5 นักเรียนโรงเรียนบางมด ใช้เวลาเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ 25.58 นาที รองลง
 ไปอีก 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนสามัคคีบำรุง 24.48 นาที โรงเรียนวัดทุ่งครุ 24.40
 นาที ที่น้อยที่สุดคือโรงเรียนวัดประเสริฐ 18.49 นาที

สรุป นักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการเดินทางไปกลับระหว่าง
 ที่พักอาศัยกับโรงเรียนในแต่ละเที่ยว ไม่เกิน 30 นาที

3. ในเรื่องการกระจายของนักเรียนในค่านระยะทางจากที่พักอาศัยมายังโรงเรียน
 ของนักเรียน จากตารางที่ 13 ช่องที่ 5 ระยะทางจากที่พักอาศัยของนักเรียนมายังโรงเรียน
 มีค่าสูงสุด 1.4 กิโลเมตร ใกล้โรงเรียนวัดบางปะกอก รองลงมาคือโรงเรียนวัดแจรงร้อน
 1.3 กิโลเมตร และที่น้อยที่สุดคือ โรงเรียนรางจาก 0.8 กิโลเมตร

สรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง มีที่พักอาศัยอยู่ห่างจาก
 โรงเรียนโดยเฉลี่ยไม่เกิน 2 กิโลเมตร

4. การกำหนดเขตโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีมูรณะ
 ใช้สภาพภูมิประเทศของเขตราชบุรีมูรณะ อันได้แก่ ถนน ขอบ คลอง ลำกระโคง แม่น้ำ
 และเส้นแบ่งเขตการปกครองเป็นเครื่องกำหนด โดยยึดเกณฑ์ระยะห่างจากที่พักอาศัยของ
 นักเรียนมายังโรงเรียนที่วิจัยได้เป็นหลัก ซึ่งอาจยึดหยุ่นได้ตามลักษณะของสภาพภูมิประเทศ
 ดังแผนที่หน้า 69.

5. เกี่ยวกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียน
 รัฐบาลในเขตราชบุรีมูรณะ ในค่าน จำนวนนักเรียน : เนื้อที่ของโรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตราชบุรี ๖๖ ส่วนใหญ่ยังมีพื้นที่
เหลือพอที่จะรับนักเรียนได้อีก 11 โรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนวัดสนกับโรงเรียนวัด
ประเสริฐ ซึ่งสัดส่วนของจำนวนนักเรียน : ที่นั่งของโรงเรียน ตามเกณฑ์ 1 คน :
1 ตารางวา

ในด้านจำนวนครู : จำนวนนักเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาของ
โรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรี ๖๖ มีจำนวนครู : จำนวนนักเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์
1 : 30 ถึง 12 โรงเรียน มีเพียงโรงเรียนเดียวที่เหนือเกณฑ์คือ 1 : 32
ได้แก่ โรงเรียนวัดบางปะกอก แสดงว่าจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนยังมากอยู่เมื่อ
เทียบกับจำนวนนักเรียน

ในด้านวุฒิของครู ปรากฏว่า มีครูปริญญาแตกต่างกันมาก บางโรงเรียน
มีครูปริญญามากกว่า 50 % เช่น โรงเรียนวัดประเสริฐ มีครูปริญญาตรีและสูงกว่า
ร้อยละ 57.15 แต่มีบางโรงเรียนที่ไม่มีครูปริญญาตรีเลย ซึ่งได้แก่ โรงเรียนราง
จาก และโรงเรียนสามัคคีบำรุง

อภิปรายผล

วิธีที่นักเรียนใช้ในการเดินทางมาโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยคัดเอาการเดินทาง
โดยเท้า แม้จะมีบางโรงเรียนที่นักเรียนใช้รถประจำทางและเรือ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัย
ได้พิจารณาถึงสภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาแล้ว ถ้าใช้ระยะทางที่เดินด้วย
เท้าที่นักเรียนสามารถมาโรงเรียนได้สะดวกเป็นเกณฑ์แล้ว ไม่ว่านักเรียนจะมา
โรงเรียนโดยพาหนะใดก็ยอมไม่มีผล เนื่องจากพาหนะอื่นยอมมีความเร็วสูงกว่า

เกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการเดินทางมาโรงเรียนโดยเท้า
นั้น ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโรงเรียนที่วิจัยได้มีค่าสูงสุดไม่เกิน 30 นาที แสดงว่า นักเรียน
ประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรี ๖๖ จะใช้เวลาในการเดินทางไปกับ
ระหว่างที่พักอาศัยกับโรงเรียนของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ที่ผู้วิจัยอันวิจัยไว้ เช่น

ชูศักดิ์ แสงมุกดา ได้วิจัยเรื่องการประเมินผลโรงเรียน โดยวิธีโปรแกรมเส้นตรง ซึ่งสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรวางแผนเวลาในการเดินทางมาโรงเรียนไม่เกิน 1 ชั่วโมง¹ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้าน และโรงเรียนของนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบวรณะ ในแต่ละเที่ยวแล้ว จะเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1 ชั่วโมง ซึ่งน่าจะสมเหตุสมผล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีร่างกายเล็กกว่า และความคานทางน้อยกว่า

เกี่ยวกับระยะทางซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดเขตโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบวรณะนั้น ผู้วิจัยพบว่า ระยะทางมีค่าไม่เกิน 1.5 กิโลเมตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยอื่นวิจัยไว้ เช่น รังสรรค์ กัทธเนตร ได้วิจัยการวางแผนกำหนดจุดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น 1 ควรอยู่ในศูนย์กลางที่พักอาศัยของนักเรียน ในพื้นที่วงกลมรัศมี 1.5 กิโลเมตร² แสดงว่า การระยะทางที่ผู้วิจัยกำหนดได้จากข้อมูลที่ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบวรณะ อยู่ในเกณฑ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ กัทธเนตร ซึ่งน่าจะใช้ได้ดี สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

การกำหนดเขตโรงเรียนโดยยึดค่าที่ได้จากการวิจัย (ตารางที่ 11) ผู้วิจัยได้ใช้สภาพทางภูมิประเทศอันโดดเด่น แนวถนน ซอย คลอง ลำกระโดง แม่น้ำ เส้นแบ่งเขตการปกครอง เป็นเส้นกำหนดการแบ่งเขตโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยไม่สามารถใช้รูปทรงแหลี่ยมคานหา กำหนดเป็นเขตโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราชบุรีบวรณะ ตามที่ Acques Hallak ได้เสนอไว้ได้

¹ชูศักดิ์ แสงมุกดา, "การประเมินผลเขตโรงเรียนโดยใช้โปรแกรมเส้นตรง", (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517), หน้า 45.

²รังสรรค์ กัทธเนตร, ร.อ., "การวางแผนกำหนดจุดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร", (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า ๑-๓.

เพราะสภาพที่ตั้งโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในวัดและที่ดินที่ผู้มีบริจาคที่ดินเพื่อการศึกษา ดังนั้นระยะทางระหว่างโรงเรียนจึงมิได้มีเกณฑ์ที่แน่นอน (ดูแผนที่หน้า 68) ซึ่งบางโรงเรียนมีระยะใกล้กันมาก เช่น โรงเรียนวัดแจรงร้อน กับโรงเรียนวัดสน หรือโรงเรียนวัดประเสริฐกับโรงเรียนวัดบางปะกอก หรือโรงเรียนราษฎร์บูรณะกับโรงเรียนสามัคคีบำรุง สภาพสภาพที่เป็นอยู่ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นเส้นแบ่งเขตโรงเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยยึดคาระยะทางจากโรงเรียนไปยังที่พักอาศัยของนักเรียนตามตารางที่ 11 เป็นหลัก ซึ่งผลปรากฏว่า ยังมีที่เหลือนอยู่อีก 2 แห่ง ในแขวงบางมก แถบบริเวณทิศตะวันตกของโรงเรียนนาหลวง¹ 1 แห่ง ซึ่งพื้นที่แห่งนี้เป็นที่ทุ่งนา ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ ไม่จำเป็นต้องตั้งโรงเรียนในที่ว่างนั้น อีกแห่งหนึ่งอยู่ในแขวงทุ่งครุ เป็นพื้นที่ตอนกลางของแขวง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ทุ่งนา แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะมีชุมชนเกิดขึ้น ในอนาคต (จากแผนที่หน้า 68) จะเห็นลักษณะถนนซอยที่ตัดเข้าไปในพื้นที่แขวงทุ่งครุตอนกลาง จึงน่าจะตั้งโรงเรียนได้อีก 1 โรงเรียน

เกี่ยวกับสภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตราษฎร์บูรณะ ในด้านจำนวนครู จำนวนนักเรียน เนื้อที่ของโรงเรียนและวัสดุครุภัณฑ์ ผู้วิจัยเห็นว่า ในด้านวัสดุครุภัณฑ์ โรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราษฎร์บูรณะ ครุภัณฑ์ยังมีแตกต่างกันมากคือ บางโรงเรียนมีมากเกินไป เช่น โรงเรียนวัดประเสริฐ และบางโรงเรียนไม่มีครุภัณฑ์เลย เช่น โรงเรียนรางจาก และสามัคคีบำรุง น่าจะมีการถ่ายเทครุภัณฑ์เหล่านี้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการกระจายในด้านคุณภาพโรงเรียน สำหรับสัดส่วนครุภัณฑ์เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนแล้ว ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ควรจะมีการรับนักเรียนใหม่ปริมาณสอดคล้องกับจำนวนครู ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในด้านจำนวนนักเรียนกับเนื้อที่โรงเรียนประกอบแล้ว ก็ยังจะมีเหตุผลสมควรที่จะรับนักเรียนเพิ่มอีกได้ในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตราษฎร์บูรณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรตั้งโรงเรียนอีก 1 โรงเรียนในแขวงทุ่งครุตอนล่าง ส่วนการตั้ง ณ สถานที่ใดนั้น ต้องคำนึงถึงระยะทางและเวลาที่นักเรียนใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความหนาแน่นของประชากรวัยเรียนด้วย
2. ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งเขตโรงเรียนนี้ โดยให้ข้อมูลจากกลุ่มประชากร 100 % เพื่อผลการวิเคราะห์จะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ถ่ายเทครูปริญญาจากโรงเรียนวัดประเสริญไปยังโรงเรียนอีก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรางจาง และโรงเรียนเสาวศักดิ์บัวรุ่ง เพื่อประสิทธิภาพทางการศึกษาและเพื่อกระจายคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตรามภูมูรณะให้เหมาะสม
4. ในการกำหนดเขตโรงเรียน ถ้าจะทำได้โดยลucid และนำไปปฏิบัติจริงได้ ควรจะคงทราบข้อมูลเกี่ยวกับประชากร อัตราการอพยพเข้าออกและความสามารถในการรับเด็กเข้าเรียนของโรงเรียนในแต่ละเขตด้วย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย